

Motion till riksdagen

1988/89:Fi703

av Birger Hagård (m)

Ett särskilt försvarslån

En allt större del av svenska folket har med oro sett hur vårt försvar har urholkats under de senaste decennierna. Flottan har halverats sedan 1960-talet, flygvapnet har avsevärt försvagats – det ifrågasätts ju till och med ibland hur vi skall ha råd att fullfölja planerna beträffande JAS Gripen – och nyligen påstods, att delar av armén i en krissituation skulle stå utan ammunition.

Den hittills förda alliansfria politiken, som syftar till neutralitet i krig, har som främsta förutsättning ett starkt försvar, som kan avskräcka från angrepp. Om denna förutsättning allvarligt försvagas, minskar inte bara omvärldens tilltro till den svenska neutralitetsviljan utan även uppslutningen inom landet kring en sådan politik.

Det är oacceptabelt, att brist på ekonomiska medel i det annars så rika Sverige skall kunna få sådana försvars- och utrikespolitiska konsekvenser. En upprustning eller i varje fall – och kanske rättare – ett stopp på den pågående nedrustningen synes vara ett önskemål från det överväldigande flertalet i landet, som önskar bevarad handlingsfrihet i kritiska situationer. De värnpliktiga har rätt att ha tillgång till de bästa vapen, som finns att uppbringa, om den situationen skulle inträffa, att de måste försvara vårt land.

Självfallet borde det ha varit statsmakternas – regering och riksdag – ansvar att tillse, att försvaret kontinuerligt tillförts erforderliga resurser, så att den successiva urholkningen inte hade ägt rum. Denna är dock nu ett faktum, och det behövs miljardinvesteringar för att kunna reparera vad som har brustit under en lång tid.

Att på kort tid via statsbudgeten – vilket i princip borde ske – anslå de för försvarsinvesteringarna nödvändiga beloppen kan te sig politiskt vanskligt och ekonomiskt besvärligt. Försyndelserna är stora. Det finns emellertid ett finansieringsalternativ. Under andra världskriget emitterades 1940–1942 tre försvarslån, obligationer, som inalles inbringade den då helt enorma summan av två och en halv miljard kronor. ett gott betyg på den svenska försvarsviljan. Visserligen upptogs dessa lån under exceptionella förhållanden. Mycket tyder dock på att försvarsviljan fortfarande är god i landet och att svenska folket inte är berett att låta försvaret urholkas ytterligare.

Ett sätt att finansiera den ofrånkomliga nyanskaffningen av vapen och utrustning av olika slag – kanske även Gripen om situationen skulle bli alltför brydsam – är att liksom under andra världskriget emittera ett särskilt

försvarslån. Detta kunde förknippas med särskilda förmåner, avdragsfri ränta, vinstutlottning etc. Skatte- och allemanssparandet har visat, att det hos de svenska hushållen finns en god vilja till kontinuerligt sparande, om det lönar sig. Om man dessutom vädjar till känslan för landets försvar, finns det säkerligen goda möjligheter att nå framgång, även om utgångsläget nu – dessbättre – är ett annat än på 1940-talet. Även från finanspolitisk synpunkt borde det vara tacknämligt, om på detta sätt en enligt finansministern något "överhettad" konjunktur kunde dämpas. Liksom under andra världskriget skulle ett antiinflationistiskt bisyfte kunna nås. Den svenska försvarsindustrin skulle också kunna tillföras de nödvändiga beställningar, förutan vilka det blir svårt att vidmakthålla kompetens och utvecklingsförmåga. Därtill kommer hotet om nedläggning och arbetslöshet på de orter, där den svenska försvarsindustrin dominerar eller har stor betydelse.

Regeringen bör utvärdera möjligheterna att emittera ett särskilt försvarslån och ta erforderliga initiativ, allt i syfte att stärka det svenska försvarets behov av nyinvesteringar i moderna vapen och annan utrustning och därmed stoppa den fortsatta urholkningen av försvaret.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ett särskilt försvarslån.

Stockholm den 17 januari 1989

Birger Hagård (m)